

Opieka instytucjonalna nad dziećmi do 3 lat wyraźnie rośnie

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: czwartek, 02, lipiec 2026 10:53

Alicja Cisowska

Odsłony: 163

Dostępność instytucjonalnej opieki nad dziećmi do 3. roku życia w Polsce wyraźnie rośnie, choć tempo zmian pozostaje bardzo zróżnicowane regionalnie. Z najnowszego rankingu wynika, że w 2024 r. różnymi formami opieki objętych było już ponad 40 proc. dzieci w wieku 0–3 lata. To znaczący wzrost w porównaniu z 2016 r., gdy wskaźnik ten nie przekraczał 25 proc.

Analiza nie ogranicza się wyłącznie do żłobków i klubów dziecięcych. Uwzględniono również dzieci do 3. roku życia uczęszczające do przedszkoli, punktów przedszkolnych, zespołów wychowania przedszkolnego oraz oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Takie podejście pozwala lepiej ocenić rzeczywistą skalę dostępności opieki nad najmłodszymi.

Największy postęp widać w miastach. W gminach miejskich instytucjonalną opieką objęta jest już ponad połowa dzieci do 3 lat. Na terenach wiejskich wskaźnik jest wyraźnie niższy, ale również tam nastąpił znaczący wzrost – z około 15 proc. w 2016 r. do 31 proc. w roku 2024.

Mimo poprawy sytuacji różnice między regionami pozostają bardzo duże. Najniższe wskaźniki dostępności opieki nad najmłodszymi odnotowano przede wszystkim w Polsce Wschodniej, zwłaszcza w województwach podlaskim, warmińsko-mazurskim oraz na północy Mazowsza. Szczególnie słabo wypadają gminy wiejskie województwa warmińsko-mazurskiego i podlaskiego.

Z kolei najwyższe wskaźniki dla terenów wiejskich notowane są w województwach śląskim, opolskim, wielkopolskim i małopolskim. Różnica pomiędzy najlepszymi a najgorszymi regionami przekracza dwukrotność wartości wskaźnika.

Rozwój opieki instytucjonalnej może mieć znaczenie nie tylko społeczne, ale również demograficzne. Łatwiejszy dostęp do żłobków i przedszkoli pomaga rodzicom godzić życie zawodowe z rodzinnym, a tym samym może wspierać politykę przeciwdziałania depopulacji.

Rosnące znaczenie tego obszaru potwierdzają także wydatki samorządów. Nakłady na żłobki i kluby dziecięce wzrosły z około 220 mln zł w 2001 r. do niemal 3,5 mld zł w 2024 r. Oznacza to szesnastokrotny wzrost, znacznie szybszy niż tempo wzrostu całkowitych wydatków samorządowych.

Istotną rolę w systemie odgrywają również placówki niesamorządowe. Korzysta z nich już 58 proc. dzieci uczęszczających do żłobków. Szczególnie duży udział sektora prywatnego i społecznego widoczny jest w miastach, choć także na obszarach wiejskich podmioty niesamorządowe odpowiadają za znaczną część oferty opiekuńczej.

W najnowszym rankingu uwagę zwracają liderzy, którzy od lat utrzymują wysokie pozycje. Wśród miast wojewódzkich ponownie wyróżniają się Rzeszów i Opole. W grupie innych miast na prawach powiatu czołowe miejsca zajęły Chełm i Koszalin, natomiast wśród miast powiatowych liderami okazały się Sejny oraz Zgorzelec. Co ciekawe, w dwóch gminach – Sejnny oraz Biesiekierz – wskaźnik przekroczył 100 proc. Wynika to z faktu, że z miejscowych placówek korzystają również dzieci mieszkające w sąsiednich samorządach.

Ranking pokazuje więc dwa równoległe procesy: dynamiczny rozwój systemu opieki nad najmłodszymi w całym kraju oraz utrzymujące się dysproporcje terytorialne, które wciąż pozostają jednym z najważniejszych wyzwania dla lokalnej polityki społecznej.

Opieka instytucjonalna nad dziećmi do 3 lat wyraźnie rośnie

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: czwartek, 02, lipiec 2026 10:53

Alicja Cisowska

Odsłony: 163

[Najnowsze zestawienie Pisma Samorządu Terytorialnego "WSPÓLNOTA".](#)

Źródło: Wspólnota